

ترجمہ و تعلیق بر

مبانی تکملة المنهاج

(جلد چہارم)

کتاب دیات

ترجمہ و تعلیق:

محمد رضا شب خیز

سرشناسه	: خویی، سید ابوالقاسم ۱۳۷۱-۱۲۷۸
عنوان و نام پدیدآور	: ترجمه و تعلیق بر مبانی تکملة المنهاج: متون فقه جزایی / ترجمه و تعلیق: محمدرضا شبخیز
مشخصات نشر	: تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۴ ج. ۶۴۰ ص
شابک	: جلد چهارم: ۴-۲۲۷-۲۴۶-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: اثر حاضر ترجمه و برگزیده تکملة المنهاج آیتالله خویی است که خود تکملة «منهاج الصالحین» آیتالله خویی است.
موضوع	: فتاوهای شیعه - قرن ۱۴
موضوع	: حقوق جزا (فقه)
رده‌بندی ک. ر. ه	: ۱۳۹۴ ۸۰۴۳۱۵ م ۹۸۳/خ BP
رده‌بندی دی. ج	: ۲۹۷/۳۴۲۲
شماره کتابشناختی ملی	: ۴۱۳۰۹۴۳

مبانی تکملة المنهاج

(جلد چهارم)

محمدرضا شبخیز	مترجم
علی چراغی	ویراستار
کتاب آوا	ناشر
اول - ۱۳۹۷	نوبت چاپ
۱۰۰۰ نسخه	شمارگان
۵۲۰۰۰۰ ریال	قیمت
۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۲۲۷-۴	شابک

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت، ۲، طبقه ۲، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگار: ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلامی، جنب دادگستری
تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.
هرگونه کپی‌برداری و تهیه جزوه از متن کتاب، استفاده از طرح روی جلد و عنوان کتاب جرم است و متخلفان طبق قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

بخش اول: کتاب دیات ۱۹

فصل اول: دیات ۲۱

- مسئله ۲۰۳: موارد پرداخت دیه ۲۱
- مسئله ۲۰۴: موارد شش گانه دیه ۲۲
- مسئله ۲۰۵: انتخاب یکی از موارد شش گانه دیه توسط قاتل ۲۳
- مسئله ۲۰۶: نحو می پرداخت دیه در قتل شبه عمد ۲۴
- مسئله ۲۰۷: مهلت پرداخت دیه در قتل شبه عمد ۲۴
- مسئله ۲۰۸: فرار یا فوت کسی که مرتکب قتل شبه عمد شده ۲۵
- مسئله ۲۰۹: پرداخت دیه در قتل خطای محض توسط عاقله ۲۵
- مسئله ۲۱۰: دیه در قتل خطای محض ۲۵
- مسئله ۲۱۱: قتل خطایی فردی در سرزمین کفار ۲۶
- مسئله ۲۱۲: دیه قتل در ماه های حرام ۲۸
- مسئله ۲۱۳: دیه زن مسلمانی که آزاد باشد ۳۳
- مسئله ۲۱۴: دیه زنادهای که مسلمان است ۳۳
- مسئله ۲۱۵: دیه کافر ذمی و حربی ۳۴
- مسئله ۲۱۶: دیه برده ۳۴
- مسئله ۲۱۷: دیه ضرب و جرح برده ۳۵
- مسئله ۲۱۸: پرداخت ارش در جایی که دیه مشخصی وجود ندارد ۳۶
- مسئله ۲۱۹: قتل مجرم در نتیجهی اجرای حد یا تعزیر ۳۷
- مسئله ۲۲۰: فاسق بودن شهود ۳۷
- مسئله ۲۲۱: دیه ازالهی بکارت ۳۷
- مسئله ۲۲۲: مجبور کردن زن غیر باکره به زنا ۳۸
- مسئله ۲۲۳: فوت زن در نتیجهی تنبیه کردن توسط شوهرش ۳۸
- مسئله ۲۲۴: فوت بیمار در نتیجهی عمل جراحی ۳۸
- مسئله ۲۲۵: قطع غیر عمدی چند عضو از بدن فردی ۳۹

- مسأله ۲۲۶: قتل در نتیجهی پرتاب تیر یا تنبیه فرزند..... ۴۰
- مسأله ۲۲۷: قتل انسان یا حیوان در عمل جراحی و معالجه..... ۴۱
- مسأله ۲۲۸: قتل انسان خواب توسط فردی که روی او غلتیده..... ۴۲
- مسأله ۲۲۹: کشتن طفل توسط دایه..... ۴۲
- مسأله ۲۳۰: قتل زن یا شوهر در حین نزدیکی زوجین..... ۴۳
- مسأله ۲۳۱: فوت فردی در اثر برخورد چیزی با او..... ۴۳
- مسأله ۲۳۲: مرگ فردی با داد زدن..... ۴۴
- مسأله ۲۳۳: قتل فردی بدون عمد و قصد..... ۴۴
- مسأله ۲۳۴: فوت دو انسان در اثر برخورد با هم..... ۴۵
- مسأله ۲۳۵: برخورد دو اسب سوار با هم..... ۴۵
- مسأله ۲۳۶: فوت دو فرد بالغ در اثر برخورد آنها با هم..... ۴۶
- مسأله ۲۳۷: فوت دو رده در اثر برخورد آنها با هم..... ۴۷
- مسأله ۲۳۸: فوت برد انسان آزاد در اثر برخورد آنها با هم..... ۴۷
- مسأله ۲۳۹: برخورد دو اسب سوار با هم و فوت یکی از آنها..... ۴۷
- مسأله ۲۴۰: برخورد دو زن که یکی از آنها حامله است..... ۴۸
- مسأله ۲۴۱: مرگ انسانی توسط تیرانداز..... ۴۸
- مسأله ۲۴۲: صدمه به کودک توسط ختنه کننده..... ۵۰
- مسأله ۲۴۳: مرگ فردی به خاطر افتادن فردی بر روی او..... ۵۰
- مسأله ۲۴۴: مرگ فردی به خاطر افتادن فردی بر روی او..... ۵۱
- مسأله ۲۴۵: هل دادن فردی روی دیگری و مرگ او..... ۵۱
- مسأله ۲۴۶: افتادن فردی که بر پشت دیگری سوار است به خاطر نرسیدن..... ۵۱
- مسأله ۲۴۷: زن شوهرداری که با مردی رابطهی نامشروع دارد..... ۵۳
- مسأله ۲۴۸: برخورد فردی با سنگی که دیگری در جایی قرار داده..... ۵۴
- مسأله ۲۴۹: افتادن فردی در چاهی که دیگری کنده..... ۵۵
- مسأله ۲۵۰: غرق شدن شناگر و مسئولیت مربی شنا..... ۵۶
- مسأله ۲۵۱: مرگ یکی از چند نفری که با هم خانهای را تخریب می کردند..... ۵۶
- مسأله ۲۵۲: مسئولیت تعمیرکار کشتی..... ۵۷
- مسأله ۲۵۳: ریختن دیواری که فردی ساخته، بر روی شخصی دیگر..... ۵۷
- مسأله ۲۵۴: رفتن آب از ناودان منزلی به منزلی دیگر..... ۵۸
- مسأله ۲۵۵: درست کردن آتش و خسارت به دیگری..... ۵۹

- مسئله ۲۵۶: انداختن پوست میوه در راه و ایجاد صدمه به دیگران ۶۰
- مسئله ۲۵۷: افتادن ظرفی از روی دیوار بر روی فردی ۶۱
- مسئله ۲۵۸: صدمه زدن حیوانی به انسانی ۶۱
- مسئله ۲۵۹: صدمه زدن حیوان به زمین زراعی ۶۲
- مسئله ۲۶۰: صدمه زدن حیوانی به حیوانی دیگر ۶۳
- مسئله ۲۶۱: صدمه زدن حیوانی به انسانی ۶۳
- مسئله ۲۶۲: از بین رفتن مال شخصی توسط گریهی فردی ۶۴
- مسئله ۲۶۳: خسارات زدن توسط اسبی که هم سوار دارد و هم افسارکش ۶۴
- مسئله ۲۶۴: خسارت زدن حیوان به کسی یا چیزی ۶۵
- مسئله ۲۶۵: خسارت زدن توسط حیوانی که دو سوار دارد ۶۶
- مسئله ۲۶۶: افتادن فردی بر پشت حیوان سوار است ۶۶
- مسئله ۲۶۷: مرگ شخصی توسط حیوانی که برده‌ای بر آن سوار است ۶۷
- مسئله ۲۶۸: افتادن فردی در چاه به خاطر ترساندن او توسط دیگری ۶۷
- مسئله ۲۶۹: افتادن کودک نابالغ در رهن حیوان ۶۸
- مسئله ۲۷۰: قتل فردی توسط دو نفر ۶۹
- مسئله ۲۷۱: سقوط فردی در چاهی که توسط دیگران ایجاد کرده ۷۰
- مسئله ۲۷۲: هر گاه چند سبب باعث قتل شخصی شوند ۷۱
- مسئله ۲۷۳: افتادن فردی در چاهی که دیگری کند ۷۲
- مسئله ۲۷۴: ریختن بارها در دریا و مسئولیت دستور دهنده ۷۳
- مسئله ۲۷۵: ریختن بارها در دریا و مسئولیت دستور دهنده ۷۴
- مسئله ۲۷۶: سقوط فردی که به دیگری آویزان شده در چاه ۷۵
- مسئله ۲۷۷: حالتی که شخصی، فردی را به درون چاه هل بدهد ۷۷
- مسئله ۲۷۸: مسئولیت فردی که فردی را در چاه می‌اندازد ۷۷
- فصل دوم: دیه‌ی جنایت بر اعضاء ۱۴۳**
- مسئله ۲۷۹: دیه و ارش ۱۴۳
- مسئله ۲۸۰: جدا بودن دیه‌ی چشم‌ها و پلک‌ها ۱۵۹
- مسئله ۲۸۱: از بین بردن چشم فردی که یک چشم دارد ۱۶۰
- مسئله ۲۸۲: در آوردن چشم فردی از حدقه ۱۶۱
- مسئله ۲۸۳: دیه‌ی قطع سوراخ بینی ۱۶۳
- مسئله ۲۸۴: تعداد حروف الفبا ۱۶۷
- مسئله ۲۸۵: از بین بردن بخشی از زبان ۱۶۷

- مسأله ۲۸۶: بهبود یافتن زبان فرد بعد از گرفتن دیه ۱۶۸
- مسأله ۲۸۷: قطع یک قسمت از زبان کسی که زبانش دو قسمت است ۱۶۹
- مسأله ۲۸۸: قطع کردن زبان کودک ۱۶۹
- مسأله ۲۸۹: دیه افتادن و سیاه شدن دندان ۱۷۲
- مسأله ۲۹۰: دیه دندان ۱۷۲
- مسأله ۲۹۱: دیه شکستن دندان کودک ۱۷۳
- مسأله ۲۹۲: خسارت شکستن دندان مصنوعی ۱۷۳
- مسأله ۲۹۳: دیه قطع دست از مج ۱۷۶
- مسأله ۲۹۴: دیه قطع دست اصلی و دست زاید ۱۷۷
- مسأله ۲۹۵: دیه قطع دست اصلی و دست زاید ۱۷۷
- مسأله ۲۹۶: قطع ساعد کسی که کف ندارد ۱۷۸
- مسأله ۲۹۷: دیه زدن انگشتان ۱۸۱
- مسأله ۲۹۸: دیه ناخن دست ۱۸۱
- مسأله ۲۹۹: دیه ناخن پا ۱۸۲
- مسأله ۳۰۰: دیه انگشت زاید ۱۸۲
- مسأله ۳۰۱: دیه نوک پستان ۱۸۴
- مسأله ۳۰۲: دیه نوک آلت تناسلی ۱۸۶
- مسأله ۳۰۳: قطع بخشی از ختنه‌گاه ۱۸۶
- مسأله ۳۰۴: قطع آلت تناسلی ۱۸۶
- مسأله ۳۰۵: قطع بیضه ۱۸۷
- مسأله ۳۰۶: قطع انگشتان پا ۱۹۱
- مسأله ۳۰۷: قطع ساق و ران پا ۱۹۱
- مسأله ۳۰۸: دیه کافر ذمی و برده ۱۹۱
- مسأله ۳۰۹: چگونگی اختلاف دیه زن و مرد ۱۹۲
- مسأله ۳۱۰: دیه شکستن استخوان ۱۹۲
- مسأله ۳۱۱: دیه شکستن کمر ۱۹۴
- مسأله ۳۱۲: دیه شکستن کمر ۱۹۴
- مسأله ۳۱۳: دیه شکستن کمر ۱۹۵
- مسأله ۳۱۴: دیه شکستن کمر ۱۹۵
- مسأله ۳۱۵: دیه ضربه به کمر ۱۹۵

۱۹۶	مسأله ۳۱۶: ديه شکستن استخوان ترقوه.....
۱۹۷	مسأله ۳۱۷: ديه دنده‌های اطراف قلب.....
۱۹۷	مسأله ۳۱۸: ديه دنده‌های اطراف بازو.....
۱۹۸	مسأله ۳۱۹: ديه شکستن استخوان سينه.....
۱۹۹	مسأله ۳۲۰: ديه شکستن استخوان شانه.....
۱۹۹	مسأله ۳۲۱: ديه شکستن استخوان بازو.....
۲۰۰	مسأله ۳۲۲: ديه شکستن استخوان ساعد.....
۲۰۱	مسأله ۳۲۳: ديه شکستن آرنج.....
۲۰۲	مسأله ۳۲۴: ديه شکستن استخوان زند.....
۲۰۲	مسأله ۳۲۵: ديه شکستن استخوان ساعد.....
۲۰۲	مسأله ۳۲۶: ديه شکستن استخوان کف دست.....
۲۰۳	مسأله ۳۲۷: ديه شکستن استخوان انگشت شست دست.....
۲۰۴	مسأله ۳۲۸: ديه شکستن انگشت شست.....
۲۰۵	مسأله ۳۲۹: ديه استخوان بند اول انگشت شست.....
۲۰۵	مسأله ۳۳۰: ديه استخوان بند سوم انگشت.....
۲۰۶	مسأله ۳۳۱: ديه استخوان بند دوم انگشت.....
۲۰۷	مسأله ۳۳۲: آسیب به بند اول انگشتان.....
۲۰۸	مسأله ۳۳۳: ديه شکستن استخوان لگن.....
۲۰۹	مسأله ۳۳۴: ديه شکستن استخوان ران.....
۲۱۰	مسأله ۳۳۵: ديه شکستن زانو.....
۲۱۱	مسأله ۳۳۶: ديه شکستن استخوان ساق پا.....
۲۱۲	مسأله ۳۳۷: ديه شکستن استخوان قوزک پا.....
۲۱۲	مسأله ۳۳۸: ديه شکستن استخوان کف پا.....
۲۱۳	مسأله ۳۳۹: ديه شکستن انگشت شست پا.....
۲۱۶	مسأله ۳۴۰: ديه شکستن استخوان بند سوم انگشت پا.....
۲۱۸	مسأله ۳۴۱: ضربه با چيز نوک تيز.....
۲۱۸	مسأله ۳۴۲: ايجاد زخم چرکين در بدن فردی.....
۲۱۸	مسأله ۳۴۳: جمع ديات برای چند صدمه.....
۲۲۱	فصل سوم: ديه جنایت بر منافع.....
۲۲۲	اول: عقل.....
۲۲۳	مسأله ۳۴۴: ديه ناقص شدن عقل.....

- مسأله ۳۴۵: ديه وارد شدن زخم به عقل ۲۲۳
- دوم: ديه شنوایی ۲۲۴
- مسأله ۳۴۶: ديه آسیب به شنوایی ۲۲۶
- مسأله ۳۴۷: ديه قطع شدن گوش ها ۲۲۸
- سوم: ديه بینایی چشمها ۲۲۹
- مسأله ۳۴۸: آسیب به بینایی و اختلاف جانی و مجروح ۲۳۱
- مسأله ۳۴۹: آسیب به بینایی و اختلاف جانی و مجروح ۲۳۱
- مسأله ۳۵۰: آزمایش بینایی ۲۳۲
- چهارم: در بویایی ۲۳۳
- مسأله ۳۵۱: ادعای کاهش حس بویایی ۲۳۴
- مسأله ۳۵۲: برگشتن حس بویایی ۲۳۴
- مسأله ۳۵۳: از بین رفتن بین و حس بویایی با هم ۲۳۵
- پنجم: ديه گویایی و حرف زدن ۲۳۵
- مسأله ۳۵۴: ادعای از بین رفتن قدرت گویایی ۲۳۶
- مسأله ۳۵۵: ديه لکنت زبان ۲۳۶
- مسأله ۳۵۶: ديه از بین بردن گویایی ۲۳۷
- مسأله ۳۵۷: ديه قطع زبان و از بین بردن گویایی ۲۳۷
- ششم: ديه کج شدن گردن ۲۳۸
- هفتم: ديه شکستگی استخوان نشیمنگاه ۲۳۹
- هشتم: ديه بیاختیاری در کنترل ادرار ۲۳۹
- نهم: ديه صدا ۲۴۰
- دهم: ديه ورم کردن دو بیضه ۲۴۰
- یازدهم: ديه از بین رفتن توانایی انزال ۲۴۰
- دوازدهم: ديه پا گذاشتن روی شکم ۲۴۱
- سیزدهم: ديه پاره کردن مثانهی دختر باکره ۲۴۱
- چهاردهم: ديه افضا ۲۴۲
- مسأله ۳۵۸: ديه افضا کردن زن ۲۴۲
- مسأله ۳۵۹: ديه افضا کردن زن ۲۴۲
- پانزدهم: ديه جمع شدن لبها (کوتاه شدن لبها) ۲۴۳
- شانزدهم: ديه فلج و از کار افتاده شدن اعضای بدن ۲۴۳

۲۴۳	مسأله ۳۶۰: ترک برداشتن و فلج شدن دندان
۲۴۵	فصل چهارم: دیه مجروح کردن سر و صورت (شجاج)
۲۴۷	نوع اول: حارصه (خارصه)
۲۴۸	نوع دوم: دامیه
۲۴۸	نوع سوم: باضعه (متلاحمه)
۲۴۹	نوع چهارم: سمحاق
۲۴۹	نوع پنجم: موضحه
۲۵۲	نوع ششم: هاشمه
۲۵۴	نوع هفتم: منقله
۲۵۵	نوع هشتم: سامو
۲۵۵	مسأله ۳۶۱: دیه زخم مأموم
۲۵۶	مسأله ۳۶۲: دیه متصل شد دو زخم موضحه
۲۵۷	مسأله ۳۶۳: ایجاد دو زخم یکدیگر عیق تر باشد
۲۵۸	مسأله ۳۶۴: صدمه به دو عضو صوت
۲۵۸	مسأله ۳۶۵: تبدیل زخمی به زخمی دیگر
۲۶۰	مسأله ۳۶۶: زخم جائفه
۲۶۰	مسأله ۳۶۷: تبدیل زخمی به جائفه
۲۶۱	مسأله ۳۶۸: دیه جائفه
۲۶۱	مسأله ۳۶۹: پاره کردن بخیهی زخم جائفه
۲۶۲	مسأله ۳۷۰: فرو کردن چیزی در سینه و خروج آن از کمر
۲۶۲	مسأله ۳۷۱: دیه ضربه به گوش
۲۶۳	مسأله ۳۷۲: دیه ضربه به بینی
۲۶۳	مسأله ۳۷۳: دیه ضربه به بینی
۲۶۴	مسأله ۳۷۴: فرو کردن چیزی در بینی
۲۶۵	مسأله ۳۷۵: دیه شکاف برداشتن لب
۲۶۵	مسأله ۳۷۶: دیه ضربه به صورت
۲۶۶	مسأله ۳۷۷: دیه سوراخ شدن گونه‌ی صورت
۲۶۸	مسأله ۳۷۸: دیه جراحات وارده بر سر و صورت
۲۶۹	فصل پنجم: دیه حمل
۲۷۰	مسأله ۳۷۹: دیه آسیب رساندن به جنین

- مسألة ۳۸۰: تشخیص مرحله‌ی جنین ۲۷۱
- مسألة ۳۸۱: کشتن جنین کافر ۲۷۲
- مسألة ۳۸۲: کشتن جنین کنیز ۲۷۲
- مسألة ۳۸۳: کشتن جنین ۲۷۲
- مسألة ۳۸۴: دیه جنین ۲۷۳
- مسألة ۳۸۵: دیه کشتن مادر و جنینش ۲۷۳
- مسألة ۳۸۶: سقط جنین توسط مادرش ۲۷۴
- مسألة ۳۸۷: دیه جراحات وارد بر جنین ۲۷۵
- مسألة ۳۸۸: کشتن منی خارج از رحم ۲۷۵
- مسألة ۳۸۹: دیه جنین زنازاده ۲۷۶
- مسألة ۳۹۰: دیه سبب جنین کافری که مسلمان شده ۲۷۷
- مسألة ۳۹۱: سقط جنین کنیزی که آزاد شده ۲۷۷
- مسألة ۳۹۲: اختلاف در ایجاب شدن یا نشدن روح در جنین ۲۷۸
- مسألة ۳۹۳: تلف جنین به خاطر صدمه به مادرش ۲۷۸
- مسألة ۳۹۴: کشتن جنینی که حیات او را با غیر پایدار دارد ۲۷۹
- مسألة ۳۹۵: سقط جنینی که معلوم نیست مسلمان است یا کافر ۲۸۱
- مسألة ۳۹۶: پرداخت دیه تلف کردن جنین ۲۸۱
- فصل ششم: دیه صدمه زدن به میت ۲۸۳**
- مسألة ۳۹۷: صدمه زدن به میت ۲۸۳
- فصل هفتم: دیه صدمه زدن به حیوان ۲۸۵**
- مسألة ۳۹۸: کشتن حیوان متعلق به غیر ۲۸۵
- مسألة ۳۹۹: تلف حیوان متعلق به غیر ۲۸۶
- فصل هشتم: کفاره قتل ۲۸۹**
- مسألة ۴۰۰: کشتن مؤمن و پرداخت کفاره ۲۸۹
- مسألة ۴۰۱: کشتن مؤمن و پرداخت کفاره ۲۸۹
- مسألة ۴۰۲: کشتن مؤمن و پرداخت کفاره ۲۹۰
- مسألة ۴۰۳: عفو قاتل و پرداخت کفاره ۲۹۰
- مسألة ۴۰۴: عدم الزام کودک و مجنون به پرداخت کفاره ۲۹۱
- فصل نهم: عاقله ۲۹۳**
- مسألة ۴۰۵: عاقله‌ی قاتل ۲۹۶

مسأله ۴۰۶: دارا بودن یا نبودن عاقله.....	۲۹۶
مسأله ۴۰۷: عاقله‌ی قاتل.....	۲۹۷
مسأله ۴۰۸: عاقله‌ی قاتل.....	۲۹۷
مسأله ۴۰۹: پرداخت دیه توسط مولای برده.....	۲۹۷
مسأله ۴۱۰: قاتلی که عاقله ندارد.....	۲۹۸
مسأله ۴۱۱: پرداخت دیه‌ی موضعه و زخم‌های کمتر از آن.....	۲۹۸
مسأله ۴۱۲: جنایت توسط نابینا.....	۲۹۹
مسأله ۴۱۳: جگونگی پرداخت دیه توسط عاقله.....	۲۹۹
مسأله ۴۱۴: پرداخت ارش توسط عاقله.....	۳۰۰
مسأله ۴۱۵: ارتکاب جرم خطای محض توسط کافر ذمی.....	۳۰۰
مسأله ۴۱۶: اقرا به حیثیت و مسئولیت عاقله.....	۳۰۰
مسأله ۴۱۷: پرداخت دیه توسط عاقله.....	۳۰۱
مسأله ۴۱۸: آسیب به حیثیت به صورت خطای محض.....	۳۰۱
مسأله ۴۱۹: جنایت توسط برده.....	۳۰۲
مسأله ۴۲۰: قاتلی که عاقله ندارد.....	۳۰۲
مسأله ۴۲۱: فوت عاقله.....	۳۰۲
مسأله ۴۲۲: میزان دیه‌ای که افراد عاقله باید بدهند.....	۳۰۳
مسأله ۴۲۳: عاقله‌ای که از جهت خویشاوندی نزدیک یا درر باشد.....	۳۰۴
مسأله ۴۲۴: عاقله‌ای که فقیر است.....	۳۰۴
مسأله ۴۲۵: عاقله‌ای که غایب است.....	۳۰۴
مسأله ۴۲۶: مهلت پرداخت دیه.....	۳۰۵
مسأله ۴۲۷: شک در عاقله بودن فردی.....	۳۰۵
مسأله ۴۲۸: قتل کسی که قاتل از او ارث می‌برد.....	۳۰۶
مسأله ۴۲۹: جنایت توسط برده.....	۳۰۶
مسأله ۴۳۰: جنایت توسط کافر یا مسلمان.....	۳۰۷
مسأله ۴۳۱: مرگ مجروح پس از بلوغ قاتل.....	۳۰۷

بخش دوم: استفتانات فقها..... ۳۰۹

۱- استفتانات حضرت امام خمینی در مورد دیات.....	۳۱۱
۲- استفتانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در مورد دیات.....	۳۲۰
۳- استفتانات حضرت آیت‌الله بهجت در مورد دیات.....	۳۲۳

- ۴- استفتائات حضرت آیت الله مکارم شیرازی در مورد دیات..... ۳۶۲
- ۵- استفتائات حضرت آیت الله صافی در مورد دیات..... ۴۲۱
- ۶- استفتائات حضرت آیت الله گلپایگانی در مورد دیات..... ۴۷۷
- ۷- استفتائات حضرت آیت الله اراکی در مورد دیات..... ۵۳۳
- ۸- استفتائات حضرت آیت الله تبریزی در مورد دیات..... ۵۳۸
- ۹- استفتائات حضرت آیت الله جوادی آملی در مورد دیات..... ۵۴۶
- ۱۰- استفتائات حضرت آیت الله سبحانی در مورد دیات..... ۵۴۹
- ۱۱- استفتائات حضرت آیت الله سیستانی در مورد دیات..... ۵۶۹
- ۱۱- استفتائات حضرت آیت الله مطاهری در مورد دیات..... ۵۷۲
- ۱۲- استفتائات حضرت آیت الله نوری همدانی در مورد دیات..... ۵۷۷
- ۱۳- استفتائات حضرت آیت الله فاضل لنکرانی در مورد دیات..... ۵۹۳